№ 23
კვირა, 28 იანვარი, 1901 წ.

გაზეთი ღირს:

თვე	მან.	კ.	თვე	მან.	კ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური
„ივერიის" ტელეფონი № 227

1877—1901

ივერია

ტფილისი
ეროვნული ბიბლიოთეკა

№ 23
კვირა, 28 იანვარი, 1901 წ.
რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.
გაზეთის დასაბარებლად
და განცხადებათ დასაბეჭდად
უნდა მიჰმართონ რედაქციას და წერა-კითხვ.
გამავრც. საზოგადოების კანცელარიას
ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზედ
16 კაპ., მეოთხეზედ—8 კაპ.
„ივერიის" ტელეფონი № 227.

იყიდება

შემთხვევით ნახევარი დესეტინა **ნავთიანი ადგილი ქალაქ ბაქოში** „სარაიაში" ას-ორმოც თუმნად (1400 მანეთად).

მსურველთ შეუძლიანთ მიჰმართონ ტფილისში ორბელიანის ქუჩაზედ, № 38. (3—22—1)

ტფილისი, 28 იახვარი.

ტფილისის სათავად-აზნაურო ბანკის შენობაში დღეს, 28 იანვარს, დილის 12 საათზედ, სახალხო წარმოდგენათა და კითხვათა შესახებ მოსალაპარაკებლადა და მათდა უკეთ მოსაწყობად კრებაა დანიშნული.

სიამოვნებით უნდა აღვნიშნოთ, რომ ჩვენ მრავალ საზოგადო დაწესებულებათა შორის, „ქართველთა შორის წ. კ. გამავრცელებელ საზოგადოებისა" გარდა, რომელსაც დიდი ხანია მტკიცე საფუძველი ჩაეყარა და უკვე გარკვეულის გზით მიდის, ერის სასიკეთოდ ჰმოქმედებს, მხოლოდ ქართულს ენაზედ სახალხო წარმოდგენებისა და კითხვების მართვამ გამოიღო შესაფერი და ღირსეული ნაყოფი:

სახალხო კითხვათა აუდიტორია, ავჭალის ქუჩაზედ, წარმოდგენებისა, კონცერტებისა თუ კითხვების დროს სავსებით გავსებულია ხალხით, რომელიც გატაცებითა და სიხარულით ისმენს ყოველივეს, მაგრამ ყურის გდების მსურველთა მოთხოვნილებას აუდიტორიის სივიწროვისა გამო სექცია ვერ აკმაყოფილებს, რადგანაც, რაც შიგ არის, ერთი იმდენი ხალხი კიდევ გარედა დგას და გულნაკლულად შიგ მყოფთ შეჰნატრის. ამას შეჰნიშნავდა ყველა, ვისაც-კი სახალხო აუდიტორიაში ერთხელაც არის შეუხედნია, წარმოდგენების დროს გვერთ გაუვლია.

რას უნდა მიეწეროს ეს, თუ არ იმას, რომ ხალხის ცნობიერება უკვე გაღვიძებულია, რომ იგი ცხოველურს კმაყოფილებას არსებობისას აღარ სჯერდება და ითხოვს საზრდოს, საზრდოს სულიერს, გონიერს, ურომლისოდაც ერის წინ-სვლა, განვითარება შეუძლებელია. და ჩვენმა საზოგადოებამაც, უფრო-კი მცირედმა მისმა ნაწილმა, შეიგნო იგი, გაითვალისწინა და ხალხის მოთხოვნილებას, ადგილობრივ მცხოვრებ რუსებთან ერთად, თანაგრძნობით შეეგება: ეს რამდენიმე წელიწადია დაიწყო მართვა სახალხო წარმოდგენებისა, კითხვებისა, კონცერტებისა...

იმ დროს, როდესაც ხალხის განვითარება განათლებამ უცხო, დაწინაურებულ ერთა შორის უკვე სასურველს მდგომარეობას მიაღწია და ყოველივე ხელს უწყობს, რომ მუშამაც, სოფლის მეურმეგლეხმაც ისრევე ადვილად გაიცნოს ყოველივე და შეისწავლოს, განვითარდეს, როგორც მოხელის შვილი, ან საშუალო შეძლების ვაჭარი; ამასა ჰშველიან: იაფ-ფასიანი, ათასგვარი ადვილად გასაგები და შესათვისებელი დროებითნი თუ დროგამოშვებითნი გამოცემანი, წიგნთ-საცავ-სამკითხველონი, სახალხო სკოლები, სახალხო თეატრები, აუდიტორიები და ბევრგან მთელი სახალხო უნივერსიტეტებიც-კი (მაგ. შვეცია ნორვეგიასა, ინგლისსა და ამერიკაში), და ყველა ამისათვის კერძო ქველის-მოქმედნი და ხალხის გულშემატკივარნი არავითარს წვლილს არა ჰზოგავენ, თითონ სახელმწიფონიც აუარებელს ფულსა ჰხარჯავენ სახალხო განათლებაზედ, რუსეთში (აქ კიდევ ერობა ჰზრუნავს) და კერძოდ-კი ჩვენში ეს მხოლოდ ხალხის გულშემატკივარ ინტელიგენტთა მხნეობაზეა მთლად დამოკიდებული, მცირედის შეწირულებისა, ან-და ქალაქის მხრივ ნამცეცობიას გარდა, გროშიც არსად მოეპოვებათ, რომ საქმეს ფრთა გააშლევინონ...

მაგრამ საქმის ერთგულობამ, უბრალო, მუშა ხალხის მიმართ გულშემატკივრობამა და თანაგრძნობამ სძლია ისევა და რუსეთსა თუ ჩვენში საზოგადოების ცნობიერებამ ნელ-ნელა გამოიღვიძა: დაარსდა სახალხო თეატრი, სახალხო კითხვათა აუდიტორია, საკვირაო სკოლები, უფასო წიგნთ-საცავ-სამკითხველოები და ყოველივე ეს იტვირთა ქონებრივად შეუძლებელმა ნაწილმა საზოგადოებისამ, ინტელიგენციამ, რომელიც არც წვლილსა და არც მხნეობას არა ჰზოგავს და, თვის და სასიქადულოდ, დღემდის პირნათლად უძღვება საქმეს.

ასეთს ნაწილს ეკუთვნის, მაგალითად, ჩვენში გამგე სექცია სახალხო კითხვებისა და წარმოდგენებისა. იგი არავითარს შრომას არ ერიდება და სცდილობს, კვირაში ერთხელაც არის, ხალხს რაიმე გონებრივი საზრდო მიაწოდოს, სასმელს, უქმობას მოაცილოს და თავისუფალი დრო გონივრულად გაატარებინოს, რისთვისაც სრულის თანაგრძნობისა და მადლობის ღირსია.

მაგრამ დღეს ამისათვის როდია კრება დანიშნული! როგორც უკვე მოვიხსენიეთ, სახალხო კითხვათა და წარმოდგენების დროს ერთი იმოდენი ხალხი, რაც შიგ აუდიტორიაშია, გარეთა რჩება და გონივრულს სიამოვნებას აკლდება; მეორე მხრივ, ჩვენი სექცია ნივთიერადაც მთლად შეუძლებელია და ხშირად საჭირო წიგნებიც-კი არ მოეძებნება, რომ კითხვა და წარმოდგენები რიგზედ სწარმოებდეს, მასალა იცვლებოდეს; აკლია აგრეთვე აქტიურად მომქმედნი კაცნი და წარმოდგენებსა თუ კითხვაში სულ ერთნი და იგივენი იღებენ მონაწილეობას.

დღევანდელს კრებაზედ სწორედ ეს არის მოსალაპარაკებ-მოსაგვარებელი: ჯერ ერთი, როგორ და რა ნაირად შევიძლოთ, რომ ყველა მსურველნი დავაკმაყოფილოთ, მეორე, რა გზით შეიძლება სექციამ საჭირო თანხა მოიპოვოს და მესამე, წარმოდგენებსა და კითხვებში შრომის გასაზიარებლად ახალნი წევრნი საზოგადოებისა მოიზიდოს.

სრული იმედი გვაქვს, ინტელიგენტი ნაწილი ჩვენის საზოგადოებისა ამ ფრიად სასარგებლო და ნაყოფიერს საქმეს თანაგრძნობით შეეგებება და ეცდება კრებაზედ და შემდეგ-კი მოქმედებით, აქტიურის მონაწილეობით: ა) შეაძლებინოს სექციას მსურველნი ყურის გდებისა დააკმაყოფილოს, ბ) არ დაიშურონ წვლილი ფულით თუ წიგნებით და გ) მახლობელი მონაწილეობა მიიღოს ყველამ, ვისაც-კი სახალხო კითხვებისა, წარმოდგენებისა და კონცერტების გამართვაში დახმარება შეუძლიან.

ინ-ანი.

მთავრობის განკარგულებანი

დანიშნულ იქმნენ: ფოთის ფოსტა-ტელეგრაფის კანტორის მცირე ჯამაგირიანი ფოსტალიონი კ. იოსელიანი ამავე კანტორის მეტ-ჯამაგირიან ფოსტალიონად. და გლეხი მ. ნაზგაიძე—ბათუმის ფოსტა-ტელეგრაფის კანტორის ფოსტალიონად.

დათხოვნილ იქმნა ტფილისის ფოსტა-ტელეგრაფის ფოსტალიონი ი. რცხილაძე.

ახალი ამბავი

⁂ როგორც შევიტყეთ, მიწად-მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა მინისტრს კავკასიის საიმპერატორო სასოფლო სამეურნეო საზოგადოების საბჭოსათვის ნება დაურთავს, რომ წელს კავკასიის სასოფლო-სამეურნეო და სამრეწველო გამოფენა გამართოს ტფილისის საბაღოსნო სასწავლებლის ეზო-ბაღში, რომელსაც, თუ საჭირო იქმნება, მუშტაიდის ერთი ნაწილიც უნდა მიუმატონ.

⁂ დღეს, 28 იანვარს, მუხრანინთ ქუჩაზედ, ბ-ნ ი. ალიხანიშვილის სახლში, მოხდება სააფთიაქო საქონლის მოვაჭრე „ამიერ-კავკასიის ფარმაცევტთა ამხანაგობის" წევრთა საზოგადო კრება. კრებამ უნდა განიხილოს მიმდინარე საქმეები, აირჩიოს სარევიზიო კომისიის სამი წევრი და მათი კანდიდატები და მოილაპარაკოს იმის შესახებ, გაალოს თუ არა ამხანაგობის დეპოს განყოფილება ტფილისში. რადგანაც პირველი კრება, რომელიც 21 იანვრისათვის იყო დანიშნული, არ შესდგა, ეს კრება კანონიერი იქმნება, რამდენი წევრიც უნდა დაესწროს.

⁂ მადათოვის კუნძულზედ დურგალთა ამხანაგობის „შრომის" სად-

ფელეტონი

წკიპურტი

ტფილისიდგან გაპარული ზამთარი და „მწყემსის" წინასწარმეტყველება.—ლიტერატურის „ტიტ ტიტიჩი" ბ-ნი ტერეჩანინი და მისი უმართებულობა.—გაზ. „კავკასი" ტფილისში იბეჭდება თუ მარსზედ?—ბ-ნ გველესიანის გაწევრება და ოპოზიციის „სურვილთა გამოხატვა".—„ცნ. ფურცლის" კიდევ ერთი „მანასეობა" და „უბრალოდ წყალთა მღვრევანი".

აგერ შუა გული ზამთრისა, იანვრის თვე, მილევას აპირებს და ტფილელები-კი აქამდე ისევ გაზაფხულის სიამოვნებაში არიან. აქაურებს ზამთარი სადღაცა გაექცათ და „ბანოვანნი ქალნი" ტანის მიმოხრევით დასეირნობენ ბულვარზედ. აღარც ყაბალახი, აღარც ხელებისა და ყელის სათბუნებლები, აღარც ბეწვის წამოსასხამნი!.. ტფილელნი, რასა კვირველია, ჰსიამოვნებენ ბუნების ამ ნახტომით, მაგრამ ის-კი არა გვგონია, რომ „მწყემსის" რედაქციამ შეუმჩნევლად დასტოვოს ეს ამბავი და არ გაჰკიცხოს დაუდეგარი ბუნება...

ამ სასულიერო გაზეთმა თავისი პირველი და მეორე შეერთებული ნომერი 25 იანვარს მოაწოდა ტფილისს. გადაშალე ამ ნომერს და ამოიკითხავ იმას, რამაც ტფილისის გაზეთებშიაც მოგაწყინა თავი: „მეოცე საუკუნის პირველი ახალი წელიწადითო", „ფიქრები ახალ-წლის გამო" და სხვა ამ გვარნი. ეს მოგვიანებული გოზინაყი ნეტა როდის მოიხარშა თვით ქუთაისში? თუ პირველ იანვარს, ნუ თუ ოც-და-ოთხი დღე მოუნდა „მწყემსს" ქუთაისიდგან ტფილისამდე ჩამოსაღწევად?!.

მაგრამ ეს სხვათა შორის, თორემ ამითი არა დაშავდა რა. საქმე ის არის, რომ ამ ნომერს დატანებული აქვს ერთ ფურცლად საკალენდარო ცნობანი, რომელშიაც „მწყემსი" წინასწარმეტყველებს, რომ „ზამთარი ძლიერ ცივი" იქნებაო. ეს წინასწარმეტყველება, რასაკვირველია, ტფილელებს სიცილადაც არ ეყოფათ, მაგრამ არა გვგონია „მწყემსმა" არ გაჰკიცხოს ნორჩი, ახალი მე-XX საუკუნე, რომელიც ფეხს ეხლა იდგამს, და არ ასწავლოს, რომ როდესაც „მწყემსი" წინასწარმეტყველებს, ცივი ზამთარი იქნებაო, ბალღი და უსუსური საუკუნე ამას წინ არ უნდა აღუდგეს. უეჭველია, „მწყემსი" შემდეგს ტყუპ (3—4) №-ში ტერეჩანინისებურად დარიგებას წაუკითხავს ნორჩს საუკუნეს.

* *

ეს ტერეჩანინი, ანუ ბ-ნი ს. ტერეჩანინი „ტფილისის ფურცლის", ამ ოდესმე კბილ-ბასრ და აწ კბილ-დაჩლუნგებულ გაზეთის, მეფელეტონე გახლავთ, რომელსაც გაზ. „ახალ მიმოხილვის" მეფელეტონე ბ-ნს კ—ლთან მცირე შელაპარაკება მოუხდა „საერო სახლის" შენობისათვის არჩეულ ადგილის გამო. ბ ნი ს. ტერეჩანინი, როგორცა სჩანს, რედაქციაში თუ რედაქციებში გამოცვეთილი კაცი უნდა იყოს და მეტად სასტიკის, სიტყვა შეუბრუნებელის ხასიათისა; ბ-ნი კ—ლი-კი ყმაწვილი კაცი ყოფილა, ახლად გამოსული მწერლობის ასპარეზზედ.

ბ ნმა ტერეჩანინმა დასწერა, რომ „საერო სახლის" შენობისათვის არჩეული ადგილი არ ვარგაო, ბ-ნი კ—ლი არ დაეთანხმა და აი, ეს საკმარისი იყო, რომ ბ-ნი ტერეჩანინი რისხვის ტალღად ქცეულიყო და სიბრაზით აქაფებულიყო. ამ უცნაურმა ლიტერატურის „ტიტ ტიტიჩმა", ამოიკითხა თუ არა, რომ ჩემის აზრის წინაამდეგი ადამიანიც ყოფილაო, გაახსენდა თავისი მცნება „не мѣшай моему ндраву"-ო, და ასეთის სიტყვით ამკობს თავისს მოპირდაპირეს:

,,მოუტყუებიათ ბალღი-მეგაზეთე''...

,,ცოტა უფროსი რომ ყოფილიყო, ეცოდინებოდა, რომ...''

,, თავისის სინორჩისა და ამ წლოვანების შესაფერ ქარაფშუტობისა გამო მეფელეტონეს, რომელმაც ,,წარსული საუკუნის დამლევს'' გარდაიხადა იუბილეი თავისის ათის, ბელურას ნისკარტზედ მოკლე, წერილის დაბეჭდვისა გამო,—თავი არ შეუწუხებია და არ გადაუთვალიერებია „Листокъ"-ის ფურცლები 1899 და 1900 წლ., ხოლო რომ გადაეთვალიერებინა, დარწმუნდებოდა, რომ ჩვენ მაგ საგნის (,,საერო სახლის'') შესახებ ვწერდით მაშინ, როდესაც მან—გაზეთის ბავშვმა—ისიც-კი არ იცოდა, თუ რომელისამე რედაქციის კარები როგორ იღებაო''*).

როგორ მოგწონთ, მკითხველო.

ეს მართლა რომ ღირს-შესანიშნავი სტრიქონები!.. განა რომ სრულიად ახასიათებს ბ-ნს ტერეჩანინს?!. ამიერიდგან იცოდეთ, რომ ბ-ნს ტერეჩანინს ბელურას ნისკარტზედ გრძელი წერილები უწერია და ჰგონია, ყველა რედაქციის კარები როგორ იღება...

შეიძლება ბ-ნს ტერეჩანინს ბელურას ნისკარტზედ გრძელის წერილების წერა შეეძლოს, მაგრამ ბელურას ნისკარტის სიგრძე ლიტერატურული მართებულება რომ ჰქონოდა, უეჭველია, არ იკადრებდა იმას, რაც ამ, მისის ფელეტონიდგან ამოწერილ, სტრიქონებით იკადრა. იქნება ბ-ნი კ—ლი ნორჩიც იყოს, მაგრამ ვისა აქვს უფლება იმისს წლოვანების მოწმობის ჩხრეკისა და ან ეს ვისთვისმე რა საყურადღებოა?!. საქმე აზრთან აქვს ბ-ნს ტერეჩანინს და ამ აზრის სინორჩესთან, თუ ნორჩია იგი, და არა მისის მთქმელის წლოვანებასთან. თუ რედაქციებში გამოცვეთილი „ტფილისის ფურცლის" დევ-გმირი ჰალარაშერეული ვაჟბატონია, ძალიანა ვწუხვართ, რომ ეს „ნორჩი" და ყველასაგან ცნობილი

---

*) ,,Тиф. Лист.'' 21 იანვრისა № 17.

გომში დღეს, 28 იანვარს, მოხდება ამხანაგობის წევრთა საზოგადო კრება.

⁂ ხვალ, 29 იანვარს, ქალაქის საბჭოს მორიგს კრებაზედ განსახილველად დანიშნულია: 1) ტფილისის სასტუმროების პატრონთა საჩივარი სატრაქტირო გარდასახადის გადიდების შესახებ; 2) ტფილისში ნახშირის ვაჭრობის გასაწესრიგებლად შემუშავებული სავალდებულო დადგენილებათა პროექტი, 3) წინადადება ტფილისის გუბერნატორის თანამდებობის აღმასრულებელისა ქალაქის ყოფილ მკურნალის ბ-ნ მაღალაშვილისათვის პენსიის დანიშვნის შესახებ და სხვანი. სულ საბჭოს განსახილველად 8 საქმე აქვს.

⁂ როგორც გუშინ მოხსენებული გვქონდა, საბჭოს დადგენილება ხმოსანთა ამოსარჩევად ქალაქის სამ ნაწილად გაყოფის შესახებ ქალაქის საქმეთა საკრებულომ დაამტკიცა; მხოლოდ საკრებულომ საჭიროდ სცნო ზოგიერთის ცვლილების შეტანა, სახელდობრ, პირველი საარჩევანო ნაწილი უნდა შესდგეს, 1-ლ, 2, 3 და 10 საპოლიციო ნაწილის მაგივრად, 1 ლ, 2, 3 და 4 ნაწილისაგან; მეორე საარჩევანო ნაწილი, მე-4 და 5 ნაწილის ნაცვლად, მე 5, 6 და 7 საპოლიციო ნაწილი, საგან; მესამე საარჩევანო ნაწილი, მე-7, 8, 9 ნაწილის მაგივრად, მე-8, 9 და 10 ნაწილისაგან.

⁂ პეტერბურგის უნივერსიტეტის პროფესორს თავ. ი. თარხან-მოურავს პარიჟის მსოფლიო გამოფენაში მონაწილეობისათვის მიუღია ფრანგული ორდენი საპატიო ლეგიონისა მესამე ხარისხისა.

⁂ უმართებულესს სენატს გაუუქმებია ტფილისის სამოსამართლო პალატის გარდაწყვეტილება გაბაშვილის მოკვლის საქმის გამო. სენატს პალატის გარდაწყვეტილების ნაწილი გაუუქმებია, რომელიც თავ. ქ. ბარათაშვილსა და ტერშმოვანოვს შეეხება.

⁂ ჟურნალ „Coucase Illustre“ ს მე-12 №-ში დაბეჭდილია, სხვათა შორის, ამ ჟურნალის რედაქტორის ბ-ნ მურიეს ღია წერილი ტფილისის ქალაქის მოურავის მიმართ. ბ-ნი მურიე იხსენიებს აკადემიკოსს ბროსესა და დიუბუა-დე-მონპერეს, რომელთაც დიდი სამსახური მიუძღვით კავკასიის შესწავლა-გამოკვლევის საქმეში, და ამბობს, რომ სამართლიანობა მოითხოვს, ტფილისის ორს ქუჩას ამ მეცნიერთა სახელი დაერქვასო.

⁂ როგორც „ახ. მიმ.“-ს ქუთაისიდგან სწერენ, ადგილობრივ ღარიბ ბავშვთა დამხმარებელ საზოგადოებას განუზრახავს ქალაქის რამდენსამე ნაწილში ცალკე სამზრუნველოები დააარსოს. საზოგადოების სასარგებლოდ 20 იანვარს გამართულ ვოკალურ-მუსიკალურ საღამოს კარგი შემოსავალი ჰქონია.

⁂ ტფილისის ოლქის სასამართლოს სისხლის სამართლის განყოფილებისათვის გადაუციათ საქმე ახალქალაქის მაზრის სოფელ პატარა სამსარის მცხოვრებ 25 გლეხისა (ალექსანდრე საგოევისა და სხვათა), რომელთაც 1900 წლის 12 და 13 ივლისს წინააღმდეგობა გაუწევიათ ახალქალაქის მაზრის უფროსის ზისერმანისა, სახელმწიფო ქონებათა გამგეობის საგანგებო მინდობილებათა მოხელის მაჩაბლისა და ბარალეთის პოლიციის ბოქაულის ფალავანდიშვილისათვის თანამდებობის ასრულების დროს.

⁂ პარასკევს, 26 იანვარს, დილის 5 საათზედ, პოლიციის მე-10 ნაწილში, რკინის გზის ტფილისის სადგურის ახლოს, ელჩიევის აგურ ხანის გვერდით ძველს ქოხში მძინარე ქურდ-ბაცაცების ბრბოს თავს დაესხა პოლიციის მე-7 ნაწილის მოხელე მაჭავარიანი და ყველანი დააპატიმრა. ქურდები აღმოჩნდნენ დიმიტრი ობლოგინი, ვლადიმერ ლუგოვი, იაგორ ლეისტუნოვი, ივანე გრეჩეტკინი და მათი წინამძღოლი კარაპეტ სარქისოვი. მაჭავარიანს შეუტყვია ამ ბრბოს ამბავი, დიდხანს უძებნია და ბოლოს მიუკვლევია დიმიტრი იბლოგინამდე, რომელსაც დაწვრილებით უამბნია პოლიციისათვის ქურდების მიერ ჩადენილი ბოროტ-მოქმედებანი. ეს ბრბო დიდი ხანია დათარეშობს თურმე და უკანასკნელად ქალაქის სხვა-და-სხვა ნაწილში 40 მეტი ქურდობა ჩაუდენია. ქურდების ბინაზედ აღმოაჩინეს შემდეგი იარაღი: 4 რკინის კეტი, 2 ხერხი, 2 სადგისი, 2 ბებუთი და სხვ. საქმის უფრო დაწვრილებით გამოსარკვევად პოლიცია გამოძიებას შეუდგა.

⁂ ტფილისის გუბერნატორს ნება დაურთავს, რომ სახელმწიფო საბინაო გარდასახადის გამწერ საკრებულოს წევრებად ამ 1901 წლისათვის მოწვეულ იქმნან ბინის პატრონები ტფილისიდგან, ახალ ქალაქიდგან, გორიდგან, ახალციხიდგან და თელავიდგან. ტფილისიდგან მოწვეულ იქმნებიან: 1-ლ საკრებულოს წევრებად: თავ. ი. თუმანოვი, ბ ფრიდონოვი, ი. ფოკშტეინი, გ. ტერ-ასატუროვი, ი. სუზანჯიანცი და ს. სულხანიანცი; მე-2 საკრებულოს წევრებად: მ. ნუნუფაროვი, ი. კვეზერელი-კოპაძე, გ. ქაჩორიანცი, ტ. მორკვანი, გ. კოღმანოვი და გ. ბერელაშვილი; მესამე საკრებულოს წევრებად: ა. ტურკოვსკი, მ. ნიკოლაი, ს. ლავროვი, გ. დასიელოვი, ა. ყორდანოვი და ფ. ვესნერი; ახალქალაქიდგან: ა. სარქისოვი, ი. ხაზაროვი, გ. სკვორცოვი და ტ. მოჩაკოვი; გორიდგან: ბ. სოკოლსკი, ქ. კამენევი, ი. გულიშამბაროვი, ი. ნატროშვილი, ფ. კაჩალინსკი და ა. შახნიე; ახალციხიდგან: ი. ბდო, უიფშიძე, ა. გიორგობიანი, ა. მელიქოვი, გ. ჩათალბაშევი და გ. ნიკოლაევი; თელავიდგან: ო. ოსკანოვი, გ. კურდღელაშვილი, დ. ზურაბიშვილი, ი. იმერლიშვილი, მ. ცისკაროვი და პ. შახონოვი.

⁂ დაიბეჭდა მე-XXVIII წიგნი „კავკასიის მასალათა კრებულისა“, რომელშიაც, სხვათა შორის, დაბეჭდილია წერილი ე. ს. თაყაიშვილისა — „ქართულ მატიანეთა წყაროები“.

⁂ ამაღლების სასწავლებლის გამგეს ფირუმოვს მოხსენება შეუტანია გამგეობაში ქალაქის პირველ დაწყებით სასწავლებლებში გიმნასტიკის შემოღების შესახებ. ეს მოხსენება გარდაეცა სასანიტარო სამკურნალო საბჭოს განსახილველად.

⁂ რკინის გზის მთავარმა გამგეობამ გამოაქვეყნა ცირკულიარი, რომელშიაც, სხვათა შორის, სწერია შემდეგი: 1) საჭიროა, რომ იმ რკინის გზაზედ, სადაც შენიშნულ იქმნება ძარცვა და ქურდობა, კონდუქტორებმა კარგად დაათვალიერონ ხოლმე ყველა ვაგონები, ხომ არ იმალება ვინმე ბოროტ-განმზრახველი; 2) მატარებლის სადგურთან გაჩერების დროს ღამე კონდუქტორებმა ანთებულის ფარნით დაათვალიერონ სადგურიდგან მეორე მხარე მატარებლისა, რომ იქიდგან არ შევიდეს ვინმე ნება დაურთველად ვაგონში. ამ განკარგულების ასასრულებლად საჭიროა მიღებულ იქმნეს შემდეგი ზომები: ა) ვაგონების კუპეები განცალკევებულ იქმნას ერთმანერთისაგან და დივანების ქვეშაც თავისუფალი ადგილები რითმე ამოავსონ. ბ) დანიშნულ იქმნან განსაკუთრებული მოსამსახურენი 1 ლ და მე-2 კლასის ვაგონებში წეს-რიგის დასაცველად; გ) გამრავლებულ იქმნას კონდუქტორთა რიცხვი, რომ თითო კონდუქტორმა ორს ვაგონს მაინც ადევნოს თვალ-ყური და დ) გაკეთებულ იქმნას ელექტრონის მავთულები კუპესა და კონდუქტორის სადგომებს შორის.

◆

კახეთის მევენახეთა საზოგადოების წლიური კრება.

კრება 21 იანვარს, დილის 11 საათზედ, გაიხსნა სამხედრო საბჭოს დარბაზში. თავმჯდომარეთ თ-დი ი. ქობულოვი ამოირჩიეს. საზოგადოების გამგეობის წევრთაგან დაესწრო კრებას თავმჯდომარე გამგეობისა და საქმის გამგებელი თ დი ს. რ. ვახვახიშვილი. არც ერთი რევიზიის წევრთაგანი კრებას არ დაესწრებია; ორს მათგანს: თ-დ ზ. გ. ჭავჭავაძესა და თ დ ვ. მაყაშვილს წარმოუგზავნიათ წერილობითი მოხსენებანი კრებისათვის წლიურის ანგარიშის შესახებ. კრებას მოეხსენდა სია იმ კითხვებისა, რომელზედაც ბჭობა უნდა იქონიოთ: 1) განხილვა და დამტკიცება წლიურის ანგარიშისა; 2) განხილვა და დამტკიცება სავარაუდო ხარჯისა; 3) პროექტი წესდების იმ ცვლილებათა, რომლების შეტანაც წესდებაში გამგეობას საჭიროდ მიაჩნია და 4) ამორჩევა ზოგიერთა პირთა, რომელთაც ვადა აქვთ გასული.

კრება ანგარიშის განხილვას შეუდგა. აღმოჩნდა, რომ საზოგადოებას ჰქონია პირველ აგვისტოსათვის 1899 წლისა ტფილისში 34,871 ვედრო, ბაქოში 661 ვედრო ღვინო. საანგარიშო წლის განმავლობაში შემოსულა 37,129 ვედრო ღვინო. ამავე წლიწადს გაუყიდნიათ 35,058. პირველ აგვისტოსათვის 1900 წლისა დარჩენილა 34,321 ვედრო. მთელის წლის განმავლობაში დაკლებია ღვინოს-დაღვრით, გაშრობით, მოსამსახურეთათვის და სხვ. 3,281 ვედრო, ანუ 4,5%.

საანგარიშო წლის დასაწყისში საზოგადოებაში ყოფილა 86 ამხანაგი. ამათგან ექვსი ამხანაგი უნებურად გასულა, სამაგიეროდ სამი ოჯახი ამხანაგებისა გაყრილა, ცალკ-ცალკე ჩაწერილან და ამით ექვსის ამხანაგის რიცხვი ისევ მიჰმატებია და ისევ 86 ამხანაგი შეადგენს „კახეთის“ საზოგადოებას. ამხანაგთა ვენახები 567½ დესეტინას შეიცავს.

გამგეობას საანგარიშო წლიწადს შეუძენია „ბოჩკები“ 9,221 მან. და 03 კაპ. ამავე წლიწადს გამგეობას შეუძენია და დაურიგებია ამხანაგებისათვის ვენახების სარჩენად საჭირო წამალი და აპპარატები 9,233 მან. ამავე წლიწადს ამხანაგებს მიუღიათ გამგეობისაგან 81,804 მ. 07 კ. გამგეობის დახლში წლის დასაწყისს ყოფილა ნაღდი ფული 3,604 მან. 08 კაპ. წლის განმავლობაში შემოსულა 309,605 მან 41 კაპ. დახლიდამ გაუცია 309,105 მან. 63 კაპ.

გამგეობას დარჩომია წლის დამლევს წევრთათვის მისაცემი 9,811 მან. 96 კაპ., შემოტანილი ღვინის ფასი. საზოგადოებასა აქვს, ტფილისს გარდა, ორი განყოფილება: ბაქოსა და მოსკოვში, რომელთაგანაც უკანასკნელში ჯერ სასურველად ვერ მიდის ღვინის ვაჭრობა, რადგანაც ახლად არის გახსნილი და სხვა-და სხვა დაბრკოლება აქვს.

კრებამ მოისმინა ანგარიში მუხლობით, რომელიც სულ 23 მუხლისაგან არის შემდგარი. ზოგიერთი მუხლის კითხვის დროს მცირე რამ შენიშვნები იყო ნათქვამი, როგორადაც, მაგ. მე III მუხ. შესახებ; ბ-ნმა დემენტიევმა შენიშნა, რომ 4½% გაშრობაზედ ბევრად უნდა ჩაითვალოს. თ-დმა ბ. ვაჩნაძემ ამავე მუხლის შესახებ შენიშნა, რომ ღვინის საშუალო ფასს შედარებით წინა წლის ფასებთან დაუწევიათ. გამგეობის თავმჯდომარემ თ-დმა ს. რ. ვახვახიშვილმა ამ შენიშვნებზედაც და სხვებზედაც დასაბუთებული პასუხი გასცა. შემდეგ წაკითხულ იქმნა რევიზიის წევრთა წერილობითი მოხსენებანი, რომელთაგან

სალიტერატურო მართებულობის წეს რიგი აქამდე ვერ შეუთვისებია...

* *

მაგრამ ბ-ნს ტერეჩანინს რა დავემდუროთ, როდესაც გაზ. „კავკასი“ აგერა ორმოც-და-თექვსმეტი წელიწადია კავკასიაში, საქართველოში იბეჭდება, სიბერით არც ერთი გაზეთი არ შეედრება და მაინც აქამდე არა სცოდნია, რომ (გაიოცეთ!) გურულები ქართველები არიან და ქართული ენაა ერთად-ერთი იმათი ენა. ეს გაზეთი სჩივის, რომ სახელოსნო სასწავლებლის ქართულს განყოფილებაში ათავსებდნენ გურულებს, თუმცა იმათ „ქართული ენა არ იციანო“...

გურიაში ამას რომ წაიკითხავენ, რასაკვირველია, სიცილად არ ეყოფათ, ისე, როგორც სიცილად არ ეყოთ ტფილისში, მაგრამ მაგარი ის არის, რომ ეს ამბავი იმდენად სასაცილო არ არის, რამდენადაც სამწუხაროა. სამწუხაროა იმიტომ, რომ შეიძლება მართლაც დაიჯეროს ვინმემ, გურულებმა ქართული ენა არ იციან და რაღაცა სხვა ენაზედ ჰლაპარაკობენო; სამწუხაროა იმიტომაც, რომ ასეთ ყოვლად მტკნარ სიცრუეს ჰბეჭდავს ის გაზეთი, რომლის ზნეობრივს მოვალეობას შეადგენს ჩვენი ქვეყანა და ჩვენი ხალხი ძალიან კარგად იცოდეს. ასეთი გასაოცარი უვიცობა უცხო ქვეყნის გაზეთებსაც არ ეპატიება, არამც თუ იმ გაზეთს, რომელიც ტფილისში იბეჭდება და რომლის დაარსების მთავარი აზრი, სხვათა შორის, ის იყო, რომ მას უნდა შეესწავლა საქართველო გეოგრაფიისა, ეტნოგრაფიისა და ისტორიის მხრივ და გაეცნო იგი რუსეთისათვის. კარგად კი შეუსწავლია ჩვენი ქვეყანა და ჩვენი ერი, მადლობას მოვახსენებთ: „გურულებმა ქართული არ იციანო“!..

* *

ამ საზღაპრო ამბიდგან ქუთაისს ვესტუმროთ. უნდა მოგახსენოთ, რომ ამ იმერეთის დედა-ქალაქში ეხლა დიდი კალმების ქნევა და მტვრევაა ბ-ნ გრ. გველესიანისა და მისის ქალაქის გამგეობის წევრად ამორჩევის გამო.

მოგეხსენებათ, ქუთაისში ორი დასი არსებობს: დასი ლოლუა-ჩიკვაიძისა და მისი მოწინააღმდეგე, რომელსაც ხელთ არავითარი უფლება არა აქვს და ამიტომ მხოლოდ „ოპოზიციად“ იწოდება. ქალაქის თვითმართველობას ჰბატონობს ბ-ნი ლოლუა, ქუთაისის სათავად-აზნაურო ბანკს — ბ ნი ჩიკვაიძე და ეს ორივენი ისე ერთ-სულ და ერთ-გულ ჰმოქმედებენ, რომ ხშირად ბ-ნი ჩიკვაიძე ბ-ნს ლოლუას კალისტრატეს ეძახის, და ბ-ნი ლოლუა ბ-ნს ჩიკვაიძეს — ლუარსაბს.

ესენი რომ ერთურთის ლოლიაობაში არიან და ერთმანეთს მხარს უჭერენ, ქალაქის საქმეთაგან გარიყული მოწინააღმდეგე დასი განცალკევებითა სდგას და სცდილობს, ამ ორს დევ-გმირს იმერული კვანტი გამოსდოს და სამბრძანებლო თბილ ადგილიდგან გადმოაბძანოს, რათა აწ უკუღმართად წარმოებულ საქმეთა სვე-ბედი თითონ ჩაიგდოს ხელთ და საწალმართოდ გამოაბრუნოს. ამ დასს ეწოდება „ოპოზიცია“. ამ ოპოზიციას ცარიელი პოზიცია უჭირავს ხელთ, თუმცა იმერეთის საუკეთესო ინტელიგენტი მისნი წევრნი არიან. ეს ოპოზიცია წელიწადი — თორმეტი თვე სრულიად არაფერს აკეთებს, ქერში ბუზების თვლის მეტს, და მხოლოდ მაშინ ახმაურდება და აღლარუნდება ხოლმე, როდესაც საარჩევანო დრო დადგება.

აი, ამ „მოწინააღმდეგეთა“ წრეს ეკუთვნოდა ყმაწვილი კაცი ბ-ნი გრ. გველესიანიც, ეხლა ხან სწავლა-დამთავრებული და სამოქმედო ასპარეზზედ ახალად გამოსული. როგორც ეტყობა, ბ-ნს გველესიანს მოჰბეზრდა უსაქმოდ ყოფნა და რაიმე პოზიციის დაჭერა მოინდომა. ამ დროს ქალაქის გამგეობის წევრის ადგილი დაიცალა, ბ-ნმა გველესიანმა ყუთი დაიდგა, უყარეს კენჭი და, რადგან საბჭოში უმეტესად „ოპოზიციის“ დასის წევრნი იყვნენ და არიან ხმოსნებად, ბ-ნი გველესიანი „გათეთრდა“ და უკვე დამტკიცებულ იქმნა კიდეც ამ პოზიციაზედ.

ძალიან კარგად მოქცეულა ბ-ნი გველესიანიო, იტყვით, მკითხველო, და მეც დაგეთანხმებით, მაგრამ „ცნ. ფურცლის“ ქუთათელი კორესპონდენტი ბ-ნი დმანი („დ. მ.“) არ გვეთანხმება და აი, ეს კალმების ქნევა და მტვრევაც ამის გამო ასტყდა. ბ-ნმა დმანმა ბ-ნს გველესიანს „ოპოზიციის“ ღალატი შესწამა და „მისის სურვილების დარღვევა“ უკიჟინა. ერთის სიტყვით, თუ ბ-ნს დმანს დავუჯეროთ, ოპოზიციას არა სდომებია ბ-ნ გველესიანის გაწევრება. ბ-ნი სერგეი ჯაფარიძე-კი, ოპოზიციის წევრი, სწერს *), რომ ბ-ნი გველესიანი სწორედ ოპოზიციამ გააწევრაო: „47 ხმოსანთაგან, რომელნიც არჩევნებს დაესწრნენ, ბ-ნმა გველესიანმა მიიღო 35 თეთრი და 12 შავი კენჭი, და ამ 35 თეთრში 18—20 კენჭი „ოპოზიციას“ ეკუთვნოდაო“. მაშ რაღას უკიჟინებენ ბ-ნს გველესიანს? რასა და იმას, რომ „ოპოზიციას“ არ უნდოდა მისი ქალაქისგამგეობის წევრად ყოფნა, თუმცა-კი ამავე „ოპოზიციამ“... ამოირჩია იგი წევრად.

---

*) „ცნ. ფურც.“ № 1356.

თ-დის ვ. მაჟაშვილის მოხსენება, სხვათა შორის, თხოულობდა, რომ გამგეობას 4139 მან. დაჰკისრებოდა, რადგანაც მას—გამგეობას—გაუცია ღვინო ნისიათ და თამასუქები ჩამოურთმევია წამღებთათვის და ამისი ნება-კი არა ჰქონდათ; თ-დის ზ. ჭავჭავაძის მოხსენება თანხმებოდა პირველსა და კიდევ უმატებდა გამგეობას გარდასახდს 3,000 მან., რომლის ღირებული ღვინო გამგეობას გაუცია ნისიათ წინა წელიწადს. ორივე მოხსენებანი თხოულობდნენ, რომ გამგეობას აჰკრძალოდა იმ ამხანაგთათვის ფულის მიცემა, რომელთაც არ ერგებათ, რადგანაც მეტობით აქვთ გატანილი. ამ უკანასკნელმა შენიშვნამ ცხარე კამათი გამოიწვია. როცა ყველა მოკამათეს პასუხი გასცა გამგეობის თავმჯდომარემ, თ-დმა ვახვახიშვილმა, აქედამ გამოარკვია: 1) რომ ვისაც წინა წლებში მეტი ფული აქვს წაღებული, ვიდრე ღვინო შემოუტანია, იმას აღარ ეძლევა ფული და წაღებულიც თან-დათანობით მცირდება; 2) რომ თუ ვისმე მეტი ფულის წამღებს მისცა გამგეობამ ნება ღვინის სხვისთვის მისყიდვისა, ეგ იმიტომ, რომ შეენარჩუნებინა ამხანაგისათვის მამული, უიმისოდ უმამულოთ დარჩებოდა ამხანაგი და თანაც ამისთანა შემთხვევა გამგეობას ჰქონია მარტო ერთი; 3) რომ გამგეობა ზოგიერთს შემთხვევაში იძულებულია მცირე რამ ფული მისცეს იმ ამხანაგს, რომელსაც მეტი ფული თუმცა არ წაუღია, მაგრამ არც მისადები აქვს დარჩომილი.

კრებამ ორივე მოხსენება სრულად მოისმინა და დაინახა, რომ არც ერთი შენიშვნა არ იყო საბუთიანი და რასაც მოელოდნენ, არც ის აღმოჩნდა მოხსენებაში, ე. ი. არ იყო არც ერთს მოხსენებაში ნათქვამი, შემოწმებულია თუ არა ანგარიშის ის მუხლები, რომლებშიაც მოხსენებულია ნაღდი ფული, ავეჯი და სხვ. კრებამ ერთხმად დაადგინა: 1) დამტკიცდეს ანგარიში და სთხოვს რევიზიის კომისიის წევრებს, რომ შეამოწმოს ხოლმე ანგარიშის ის მუხლები, რომლებიც წესდების თანახმად ადგილობრივს შემოწმებას თხოულობენ. 22-სათვის კრება გადაიდო.

ნადიკვრელი

(შემდეგი იქნება)

◆

თეატრის მატიანე

(ვ. გამყრელიძისა და გ. კანდელაკის ბენეფისი)

„იანიჩარი“, ხუთ-მოქმედ. ისტ. დრამა ნაცუცრიშვილისა.

ყოვლად თვალსაჩინო და მადლიანი მისწრაფებაა, როდესაც აწ აჩრდილად ქმნილს წარსულს სულს შთაბერავ, გააცოცხლებ და სურათხატების საშუალებით ხალხს თვალწინ დაუყენებ, რომ მან იგი წარსული სარკეში გაიხადოს და გულში შთაიბეჭდოს ის, რაც კი რამ მისთვის საგულისხმიეროა.

ამიტომაც არ არის საკვირველი, რომ არა ერთი და ორი მწერალი სულითა და გულით ეპოტინება ამგვარ საგანს და, იმ სურვილით გატაცებული, რომ დაფნის გვირგვინით შეიმკოს თავი, არ უკვირდება, არა ჰზომავს თავისს ძალ ღონეს და თავ-გამეტებით შეეჭიდება ხოლმე ამ მეტად ძნელს ამოცანას.

წარსული და მისი მატიანე თითქმის დაუშრეტელი წყაროა სადრამო სიუჟეტებისათვის; ავტორისათვის საჭირო როდია თითონ შეჰქმნას გმირი ან „საქმენი მისნი საგმირონი“, რადგანაც ორ-ვე უკვე შექმნილი აქვს წარსულს ცხოვრებას, მხოლოდ საჭიროა სათანადოდ გაითვალისწინოს ეს წარსული, ასწონ-დასწონოს და ჯეროვანად დაფასებული მაყურებელს გადასცეს ზეშთაგონების საშუალებით ესა თუ ის სულის კვეთება. ბევრმა სცადა ჩვენში ისტორიული დრამის დაწერა, მაგრამ ჯერ არავის განუხორციელებია სიცხადე და სინამდვილე ჩვენის ისტორიისა. ამ გვარ თხზულებათა მომეტებული ნაწილი სხვა ერთა ავკარგის მატიანეა და ჩვენის მწერლებისაგან მხოლოდ გადმოქართულებული, სამკაულ-გამოცვლილი.

აიღეთ, თუ გნებავთ, „სამშობლო“, ეს ჩვენი „ტრადიციული“ დრამა. რა არის ამ დრამაში ჩვენის წარსულის მაჩვენებელი?.. არაფერი, სახელების გარდა, და ისიც მხოლოდ შახაბაზისა.

დანარჩენი ისტორიული პიესები, გარდა „თამარ ცბიერისა“, რომელსაც განსაკუთრებული ლიტერატურული ხასიათი აქვს, „სამშობლოს“ მიერ მომზადებულ ნიადაგზედ არის აღმოცენებული.

ერთის სიტყვით, ჩვენს დრამატიულ მწერლობაში დღემდის არ მოიპოვება ისეთი პიესა, რომელიც აღგვინიშნავდეს რომელისამე საისტორიო გმირის სულის კვეთებასა და ნაღვაწევს, ან რომელსამე ხანას ჩვენის წარსულის ცხოვრებისას.

ამის გამო, როდესაც ის ამბავი გამოქვეყნდა, რომ დრამატიულმა კომიტეტმა საავტორო ჯილდო ისტორიულ დრამის „იანიჩარის“ ავტორს მიუსაჯაო, ყველას, ვისაც-კი ეროვნული თვით-ცნობიერება ხალხისათვის დიდ განძად მიაჩნია, გული ნეტარებით აევსო, რადგანაც დარწმუნებული იყო, რომ დრამატიული კომიტეტი ჯილდოს მხოლოდ იმგვარ ნაწარმოებს მიუსაჯავდა, რომელიც ყოვლად ღირსი იქნებოდა ამ ჯილდოსი.

საზოგადოება მოუთმენლად ელოდდა „იანიჩარის“ ნახვას და 25 ამ თვეს, ამ პიესის წარმოდგენის დროს ბლომად მოიკრიბა თავი.

ვიდრე პიესის შინაარსს გადავცემდეთ მკითხველს, საჭიროა ორიოდე სიტყვა ვთქვათ იმის შესახებ, თუ როგორ მიიღო ეს პიესა ხალხმა.

ვინც-კი როდისმე ქართულს წარმოდგენას დასწრებია, ის უეჭველად შეჰნიშნავდა, რომ თეატრში მოსიარულე საზოგადოება პიესის დაფასების შესახებ ორს არა-თანასწორ ნაწილად იყოფოდა. უმეტესობა, რომელსაც შეადგენს ქანდარა და პარტერისავე ბლომა ნაწილი, დიდის აღტაცებით, უდროო ტაშის კვრით ეგებება ხოლმე ამა თუ იმ მყვირალა სიტყვას და მედგარს მოძრაობას სცენაზედ, მეორე ნაწილი-კი—უმცირესობა გაჩუმებულია და მხოლოდ ანტრაქტებში, ერთი მეორესთან საუბრით თუ გამოსთქვამს თავისს აზრს პიესის შესახებ.

სწორედ ასევე მოხდა 25 ამ თვეს. უმეტესობა ჩვეულებრივად გრგვინავდა, მრავალ ჯერ იწვევდა მსახიობთ და ავტორს. გარნა აქვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ ასეთი აღტაცება ვერაფერი თამასუქია რეცენზენტისა და თვით ავტორისათვის.

ერთმაც და მეორემაც კარგად უნდა იცოდეს, რომ უმეტესობის გემოვნება და ესტეტიკა ერთის გზით ვერ ივლის და ამის გამო არც ერთი და არც მეორე არ უნდა აჰყვეს საზოგადო ფეხის ხმას.

ნათქვამიდგან მკითხველი დაინახავს, რომ საზოგადოების უმეტესობა „იანიჩარს“ ისევე მიჰგებებია, როგორც მრავალ სხვა ისტორიულ დრამებს; მაშასადამე შეუძლიან იმ დასკვნასაც დაადგეს, რომ ამ დრამათა და „იანიჩარი“-ს შორის დიდი „საზღვარი არა ყოფილა.

ეს ასეც არის.

დავიწყოთ ჯერ შინაარსიდგან:

კახეთს ოსმალოს ჯარი (?) შემოჰსევია და ის არის კახეთის დედაქალაქი თელავი უნდა აიღოს. ოსმალთა ჯარში იანიჩართა რაზმიც ურევია და ამ რაზმის უფროსნი—არიან ასლან (ვლ. მესხიშვილი) და ისკანდერ (სვიმონიძე). ისკანდერმა იცის, რომ იგი და ასლან ქართველები არიან, პატარაობისას თელავიდგან ტყვედ წაყვანილნი და შემდეგ იანიჩართა რაზმში ჩარიცხულნი. ისკანდერის არსებაში იღვიძებს ეროვნული გრძნობა და გული სევდა-ვარამით ევსება იმის გამო, რომ სამშობლოს მტერი ცეცხლითა და მახვილით ბოლოს უღებს და ამავე დროს თითონ ისკანდერი იძულებულია ხელი შეუწყოს თავისსავე ქვეყნის აოხრებას.

პიესა იმით იწყება, რომ ისკანდერი დაეძებს ასლანს, რათა შეატყობინოს თავიანთი ვინაობა და იმასაც ალუძრას სიბრალული მრავალ-ტანჯული მამულის მიმართ. რაღა თქმა უნდა, რომ ისკანდერი მყვირალა და ზიზილპიპილოებით შემკულ სიტყვებით გამოსთქვამს თავისს გრძნობას. ამ დროს დაინახავს, რომ ვიღაც ოსმალო ერთ ქალს მიათრევს თავისაკენ. ისკანდერს, რასაკვირველია, ამ საძაგელ სურათის გამო გული წყრომით აევსება და მქუხარე სიტყვით მიჰმართავს ოსმალოს და ქალს დაიხსნის. ქალი ძალიან მადლიერი დარჩება და ხსოვნის ნიშნად ხანჯალს გამოსთხოვს, თითონაც ისკანდერს რაღაც მძივს აძლევს.

ოსმალნი თელავს აიღებენ და ყველა ქართველ მეკომურს ჯარისკაცებს ჩამოუყენებენ. სხვათა შორის, ასლანი მეციხოვნეთა უფროსის ჯიმშერის (ვ. გამყრელიძე) სახლში ჩადგება და რა ჰნახავს ჯიმშერის ქალს ნინოს (კარგარეთელი), სიყვარულით აღინთება მის მიმართ; ვერა გზით ვერ დაუოკებია ასლანს თავისი გრძნობა და ეს მედგარი სისხლის მსმელი მებრძოლი სიყვარულის ძალით ისე დაიშალტება, რომ მოსვენება ველარ უპოვნია და ხელივით ტყე-ველს დარბის.

ამავე დროს ქართველების წარჩინებულნი კაცნი, ჯიმშერის თაოსნობით, შეთქმულებს ამზადებენ ოსმალთა წინააღმდეგ, მაგრამ ერთ-ერთი მათგანი—რობიტო (კანდელაკი) ძალიან არის გაგულისებული, რადგანაც სარდლობა ჯიმშერისათვის მიუნდვიათ. ჯიმშერის მთელი სახლობა, ვაჟკაცებიდგან დაწყებული მანდილოსნებამდე, ყველანი სამშობლოს სიყვარულით არიან გატაცებულნი და თითოეული მათგანი თავისს ვალად სთვლის მამულიშვილური გრძნობა საკმაოდ მოზრდილის მონოლოგებით გამოსთქვას. ჯიმშერის ოჯახში სცხოვრობენ, სხვათა შორის, მისი ნათლული ქალთამზე (ქ. მდივანი) დედით (ქ. ჩერქეზიშვილისა). ქალთამზე ის ქალია, რომელიც ისკანდერმა ოსმალოსაგან განათავისუფლა. ქალთამზეს ნორჩი გული სიყვარულისაგან ნატყორცნის ისრით გაიკენწლება და ამ წყლულის მოშუშვა მხოლოდ ისკანდერს შეუძლიან. ასევე ემართება ნინოს—ჯიმშერის ქალს ასლანის მიმართ, მაგრამ რადგანაც ასლანი და ისკანდერი ოსმალნი არიან—მტერნი საქართველოისა, ქალები სცდილობენ თავიდგან აიცილონ სიყვარულის იერიში, მაგრამ ამგვარი ცდა უნაყოფოდ რჩება.

ასლანი და ნინო შეხვდებიან ერთმანეთს ჯიმშერის ვენახის ბოლოს და აქ ასლანი მუხლ-მოყრილი სიყვარულს გამოუცხადებს ნინოს, როგორც მეთვრამეტე საუკუნის რომანიული გმირი. ქალი, თავისდა უნებურად, უკმეხად მიიღებს ამგვარ საქციელს ოსმალოსას და ეკითხება: ვინა ხარ, საიდგან გადმოვარდნილი? მე ქართველი ვარ და ნუ თუ გგონია შენ, ქართვლის მტერს, გაგახარებო.

მაშ რაღას გადასცემს ეს ბ-ნი ღმანიო, იკითხავთ: თუ არ უნდოდათ, რად ამოირჩიეს, და თუ ამოირჩიეს, ალბად სდომებიათო? მართალსა ჰბრძანებთ, მაგრამ ბ-ნი ღმანი კი გვარწმუნებს, ბ-ნმა გრ. გველესიანმა „თავის მოქმედებით ვერ დაამტკიცა. რომ ის იყო ოპოზიციის სურვილების გამომხატველიო“. თურმე გრ. გველესიანს, ღმანის აზრით, უნდა „გამოეხატა ოპოზიციის სურვილები“, იმ „ოპოზიციისა“, რომელსაც თავისი „სურვილები“ თითონვე არა ჰქონია „გამოხატული“, თორემ თავისის სურვილის წინააღმდეგ რაღად ამოირჩევდა ბ-ნს გველესიანს?..

ერთი წევრი ოპოზიციისა (ბ-ნი დ. მ.) ჰბრძანებს, რომ გრ. გველესიანმა ოპოზიციას უღალატაო, მეორე (ბ-ნი სერგეი ჯაფარიძე)—არ უღალატნიაო; პირველი—„ოპოზიციის სურვილი არ გამოხატაო“, მეორე—„ოპოზიციის წევრებს დაეკითხა“ და მათ მიერ იქმნა ამორჩეული, მაშასადამე, სწორედ რომ „ოპოზიციის სურვილის გამომხატველი“ იყოო, და მე-კი, თქვენს უმორჩილესს მონას, აქამდის ვერ გამიგია, რა ახირებული რამ დასია ეს „ოპოზიცია“, რომლის სურვილი ასე ძნელად შესაგნებ-გამოსარკვევი გამხდარა თვით მისთა წევრთათვისაც-კი. თუ ეს „ოპოზიცია“ მართლა განწესრიგებული დასია, ეს ორის მისის წევრის წინა-უკმო ლაპარაკი რაღა ღვთის რისხვაა?!..

ბ-ნი სერგეი ჯაფარიძე გვარწმუნებს, რომ გრ. გველესიანი ოპოზიციის ზოგიერთს წევრს დაეკითხა და უმთავრესად ოპოზიციის მიერ იქმნა არჩეულიო, „ცნ. ფურცლის“ რედაქცია ეთანხმება, რომ „საბჭოში ოპოზიცია დიდიაო“ (ეს „დიდი“ ალბად „მრავალ-რიცხოვანობას“ აღნიშნავს), და ამის შემდეგ გამომდგარა იმავე „ცნ. ფურცელში“ ბ-ნი ღმანი (დ. მ.), ამ გაზეთის კორესპონდენტი და ოპოზიციის ერთი წევრთაგანი, და გაიძახის, გრ. გველესიანმა „ოპოზიციის სურვილი ვერ გამოხატაო“?!..

როგორც ჰხედავთ, აქ ძალლი პატრონს ვერ იცნობს და უმთავრესად იმიტომ, რომ მთელი ეს აურზაური ატეხილია „ცნ. ფურცლის მატრაკვეცა კორესპონდენტის „დ. მ.“-ის მიერ, რომელიც, ვიდრე თავისს კორესპონდენციას დასწერდა, კარგს იზამდა, რომ „ოპოზიციას“ დაჰკითხებოდა და თითონ მაინც ასცდენოდა იმ ნაკლს, რომელსაც ბ-ნს გრ. გველესიანს უკიჟინებს. ასე რომ მოქცეულიყო, დარწმუნებულნი ვართ, „ოპოზიცია“ თავს არ გაილანძღავდა არ დააწერინებდა იმ ბრალდებას გრ. გველესიანის მიმართ, რომელიც „დ. მ.“-მა მოათავსა „ცნ. ფურცელში“, და, თუ მართალია ბ-ნს სერგეი ჯაფარიძის ცნობები, გოგოლის უნტერ-აფიცრის ცოლსავით, თითონვე არ გაიწკეპლავდა თავისს თავს.

ეხლა-კი ამ უხერხულს საქციელს „დ. მ.“-სას ის შედეგი მოჰყვა, რომ „ცნ. ფურცელი“ ოპოზიციას „უდისციპლინოსა და დაქსაქსულს“ ეძახის და ემართლება კიდეც, თუ გავიხსენებთ, რომ ამ დასს ისეთი „სურვილები“ ჰქონია, რომლის „გამოხატვა“ და გაგება გასძნელებიათ თვით მის წევრთაც-კი: სერ. ჯაფარიძე ერთს ამბობს და „დ. მ.“—მეორეს, თუმცა ორივენი თავისს თავს „ოპოზიციის“ წევრებს უწოდებენ.

* *

ეს ყველა კარგი, მაგრამ ამ ბ-ნ გრ. გველესიანის გამო ატეხილს დავიდარაბაში თვით „ცნ. ფურცელი“ როგორის-და ფერ-უმარილით გამოგვეჯგიმა? ამ გაზეთში იყო დაბეჭდილი ბ-ნ გრ. გველესიანის ბრალდება, რომ „ოპოზიციას“ უღალატეო; ამ გაზეთშივეა მოთავსებული მისის ქუთათელ კორესპონდენტის წერილი, რომ გრ. გველესიანმა „თავის მოქმედებით ვერ დაამტკიცა, რომ ის იყო ოპოზიციის სურვილების გამომხატველიო“ (№ 1350), და ეხლა იგივე გაზეთი ჰბრძანებს (№ 1356), რომ გრ. გველესიანის საქციელი „მაინც და მაინც გასაკიცხავი არ არისო“ და „უსამართლობა იქნება ქუთ. პარტიის უდისციპლინობა და დაქსაქსულობა ბ. გველესიანს მოვახვიოთ კისერზეო“.

თუ „უსამართლობა იქნება“, რაღად ატეხინა თავისს მატრაკვეცა კორესპონდენტს მთელი ეს აურზაური და რად დაუბეჭდა გრ. გველესიანის ბრალის მდებელი და „მოღალატედ“ მწოდებელი კორესპონდენცია?! ნუ თუ ამ თავისს სიტყვებსა და მოქმედებას შუა წინა-უკმოობას ვერა ჰხედავს ეს, ქართულის ენის გარდა, „ყველაფრის“ მცოდნე „მანასე“-გაზეთი?!. მისმა კორესპონდენტმა „დ. მ.“-მა რომელი რწმუნების წერილი წარმოუდგინა მთელის „ოპოზიციისა“, რომ ასე ადვილად მისცა ნება „ოპოზიციის“ სახელით ბ-ნ გრ. გველესიანის მოღალატედ წოდებისა და ეხლა-კი თითონვე ჰბრძანებს: „გველესიანის საქციელი მაინც-და-მაინც გასაკიცხავი არ არისო“?!. ესეც „ბზიკი“-ს მიერ გამოწვეული აურზაური გახდა?!. ნუ თუ არც ეხლა დაანებებს თავს ეს გაზეთი თავისს „ცუდს მეთევზეობას“, რომელსაც ბოლოს, სარგებლობის ნაცვლად, გურამიშვილისა არ იყოს, მხოლოდ „უბრალოდ წყალთა მღვრევანი“ მოჰყვება და სხვა არაფერი!..

ჩიორა

◆

ასლანი ამ სიტყვების გამო სახტად რჩება და მხოლოდ ახლა პირველად ეკითხება თავისს თავს—თუ მართლა, ვინ არის იგი? ის ხომ არც ოსმალოა, და არც არა-რაა... არც სახელი აქვს, არც გვარი და არც ერი ჰყავს... იგი მხოლოდ ყურ-მოჭრილი მონაა სხვისა და მისი სურვილის აღმასრულებელი.

ამ დროს გამოჩნდება ისკანდერი და ის გამოურკვევს იმ საკითხს, რომელმაც ახალი სულიერი ჩანგი მწვავედ ააკვნესა. მთლად აურ-დაურია არსება. ისკანდერი უამბობს ასლანს, რომ ქართველები არიან, თელავიდგან ტყვედ წაყვანილნი, იმ დროს, როდესაც ასლანი 4 წლისა იყო და ისკანდერი-კი 7-სა; რომ მას კარგად ახსოვს ეს უბედური წამი, რომლის შემდეგ 18 წელმა განვლო, და ნაამბობის დასამტკიცებლად ასლანს მკლავს უსინჯავს, რომელზედაც ნამახვილევი უნდა ჰქონდეს, რადგანაც ოსმალებმა ასლანი ურჩობის გამო დასჭრეს. ასლანს ჭრილობა აღმოაჩნდება და ისკანდერის ნაამბობი დამტკიცდება.

რასაკვირველია, ორივენი გახარებულნი არიან და მაშინვე გადასწყვეტენ—სამშობლოს დახსნისათვის დასდონ თავი და, რომ ეს ძნელი საქმე კარგად მოაგვარონ, ჯარის უფროსს ფაშა ეფენდის (გედევანოვი) ურჩევენ ჯარი შუაზედ გაჰყოს, ერთი ნაწილი თელავში დასტოვოს და მეორე ნაწილით ალაზნის გაღმა დაიწყოს თარეში. ფაშა უჯერებს ამ რჩევას და თითონ განახევრებულის ჯარით გაღმა მიდის, მხოლოდ ასლანს და თავის მოადგილეს თელავში სტოვებს.

შემდეგ ასლანი და ისკანდერი ჯიმშერთად მიდიან, რომ შეატყობინონ თავიანთი ვინაობა. რადგანაც არავითარი თვალნათლივი საბუთი არა აქვთ, რომ თავიანთი გულწრფელობა დაამტკიცონ, ისინი პირჯვარს ისახავენ ქრისტიანობის მოწმად და ფიცსა სდებენ, რომ ქართველები ვართ და ჩვენის მოძმეების ტანჯვა-ვაება ჩვენც გულს გვიწყლულებსო. შემდეგ ჩამოვარდება საუბარი იმის შესახებ, თუ როგორ და როდის იყვნენ ასლანი და ისკანდერი ტყვედ წაყვანილნი და ამ დროს გამოირკვევა, რომ ასლანი ჯიმშერის შვილია—ლევანი, რომელიც ოსმალომ ოთხის წლისა ტყვედ წაიყვანა და ისკანდერი კი—სალომესი, ქალთამზის დედისა.

რაღა თქმა უნდა, ჯიმშერის სახლობა დიდს სიხარულშია, რომ დაკარგული შვილი ჰპოვეს და ისიც ამისთანა გასაჭირს დროს; მხოლოდ აქვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ ეს ამბავი არც ნინომ და არც ქალთამზემ არ იციან; არც ასლანმა და ისკანდერმა იციან, რომ ნინო ჯიმშერის ქალია და ქალთამზე-კი სალომესი.

რაკი ფაშა აიყრება და ალაზანს გაღმა გაემართება—ასლანი და ქართველობა ომს აუტეხენ თელავში დარჩენილ ოსმალთ და გაიმარჯვებენ კიდეც. გზაში-კი, როგორც შიკრიკის ნაამბობით გვეუწყება, ისკანდერი თავისის იანიჩარებით ფაშას თავს დაეცემა და იმასაცა სძლევს.

მაგრამ დრამა ამით როდი თავდება. ზევით დავინახეთ, რა კვანძიც შეიკრა სიყვარულისა და ავტორი, რასაკვირველია, ამ კვანძს გაუხსნელად ვერ დასტოვებს. და აი, როგორა ჰხსნის იგი ამ კვანძს.

ჯერ კიდევ მე-5-თე სურათშივე ნინო და ქალთამზე გადასწყვეტენ ომში მიიღონ მონაწილეობა, რადგანაც მამულს მეტი მეომარი სჭირია, დედ-მამა, რაღა თქმა უნდა, ჯერ წინააღმდეგნი არიან ამ გადაწყვეტილებისა, მაგრამ ქალები გაიძახიან, ეს ჩვენი აღთქმააო, და დედმამა ჰლოცვენ მათ მამულიშვილურ და ვაჟკაცურ გამჭრიახობისათვის. ომის ველზედ ასლანი და ვაჟურად ჩაცმული ნინო ერთმანეთს შეხვდებიან იმ დროს, როდესაც ასლანი ოსმალოებისგან საფრთხეში ჩავარდება და ნინო დაიხსნის მას განსაცდელისაგან. ერთმანეთს იცნობენ და, რადგანაც ნინომ იცის გაგონებით, რომ ასლანი და ისკანდერი ქართველები არიან, მათი მომხრენი, ასლანის გრძნობას გულს გადუშლის და შეივრდომებს. ამ სასიყვარულო დიალოგის შემდეგ მათ ომის ქარცეცხლი გაიტაცებს და ბრძოლის ველზედ ერთმანეთს დაშორდებიან. შემოდის დაჭრილი ასლანი და რისხვასა და ჭექას უგზავნის იმას, ვინც ომი მოიგონა; ევედრება ღმერთს, საიქიოსაც მოსვენებას ნუ მისცემ ამ ჯოჯოხეთის მომგონსაო და ღონე-მიხდილი დაეცემა, შემოეშველებიან დედა (ჯიმშერის ცოლი—გაბუნია-ცაგარლისა) და სალომე—(ისკანდერის დედა), (უკანასკნელი სურათიც ომის ველზეა), რომელნიც დადიან და დაჭრილებს სწყალობენ, წყლულებს უხვევენ გამარჯვებულთ. ისკანდერი უკანა ჰბრუნდება და ლევანს დაეძებს. ლევანი-კი ლოგინში არ დამდგარა და კვლავ ბრძოლის ველზეა, ნინოს დაეძებს.

დედები და ქალიშვილები ერთმანეთს შეხვდებიან ომის ველზედ და იქ მშობლების ლაპარაკიდგან ქალები გაიგებენ, რომ ლევანი ნინოს ძმაა და ისკანდერი ქალთამზისა.

თქვენი მტერი, რომ ნინოსა და ქალთამზეს კაეშანი შემოაწვებათ, მაგრამ დედებს მაინც არას გააგებინებენ. ნინო გონება დაბნეული მირბის სცენიდგან და მოხუცებულებიც უკან გაჰყვებიან. შემოდის ისკანდერი, ქალთამზე თავს დასძლევს და ისე მიეგებება, როგორც ძმას და არა მიჯნურს; ისკანდერიც შეამჩნევს ამ თავ-დაკავებას და იგინი დაძმურად გადაეხვევიან ერთმანერთს; მერე-კი წავლენ ლევანისა და ნინოს საძებრად.

შემოდის ლევანი. ლევან ისედაც და ბრძოლისაგან ხომ სულ დაჭრილია, ღონე-მიხდილი; იგი სწყევლის ცხოვრებასა და მის დუხჭირს ვითარებას, რომელიც ადამიანს ბედნიერების მაგიერ—სატანჯველსა და წამებას უჩენს. გამოჩნდება ამ დროს თვით ნინოც, რომელსაც ვერ დაუმონებია თავისი გრძნობა და ამის გამო თავი სასიკვდილოთ გაუწირავს. ასლანი და ნინო სცენაზედა ჰლევენ სულს ცხოვრების მაწყევარნი.

ამ დროს მოისმის „მუმლი მუხასა“; გამარჯვებული ჯიმშერი ჯარითურთ სცენაზედ შემოდის და, რა დაინახავს ნეშტად ქცეულს შვილებს, გმინვა-ვაებით დაიძახებს: „ხალხნო, შვილები აღარა მყავს, დავრჩი როგორადაც ხეო“... (დანარჩენი აღარ გვახსოვს). ცოლი-კი გმირულად უპასუხებს: „სამაგიეროდ სამშობლო გაგვითავისუფლდაო, და ფარდა დაეშვება.

პიესა ამითი თავდება.

ინ-ზენ

(დასასრული იქმნება)

◆

დეპეშა

(რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან)

26 იანვარი

კაპშტადტი. ნავთ-საშენებელში შავის ჭირისაგან ასობით დახოცილს თაგვებს პოულობენ. ორი შემთხვევა ავად გახდომისა კაცთა შორისაც იყო; როგორც ფიქრობენ, შავის ჭირით უნდა იყვნენ ავად. ერთი უკვე გასაღდა, მეორე ჯერ ისევ მკურნალთა მეთვალყურეობის ქვეშ იმყოფება.

ჰონკონგი. სარწმუნო წყაროდგან იუწყებიან, რომ შანსისა და შენსის პროვინციებში შიმშილიანობის შესახებ გავრცელებული ამბავი ჩინელ მოხელეების მიერ განზრახ გაზვიადებულია იმ აზრით, რომ თუ ევროპის სახელმწიფონი სინანფუში ექსპედიციის გაგზავნას განიზრახვენ, ხელი შეუშალონ.

ტიანძინი. ულუს დასავლეთ მხარის დაზვერვის დროს, 15 იანვარს, 60 ფრანგ ჯარის-კაცს არტილერიითურთ ჩინელი მუდმივი ჯარი თავს დაესხა. ჩინელები დამარცხებულ იქმნენ. ფრანგთაგან სამი კაცია დაჭრილი.

პეკინი. ჩინეთის მთავრობის წინაშე წარსადგენად ელჩებმა დილით ნოტა შეადგინეს. ელჩები ძალას ატანენ, რომ ტუნფუსიანი უთუოდ სიკვდილით იქმნას დასჯილი და თანხმობას აცხადებენ, რომ პრინცს ტუანსა და ჰერცოგს ლანს სიცოცხლე ეპატიოთ მხოლოდ იმიტომ, რომ საიმპერატორო სახლობასთან ნათესაობა აქვთ და არა იმიტომ, რომ ამათ შედარებით ნაკლები დანაშაულობა მიუძღვოდეთ.

ბაქო. ცეცხლი ჩაქრა. დაიწვა ათი სახლი და ხუთი სანავთე ბეღელი, რომელშიაც 35 მილიონ ფუთამდე ნავთი და მაზუთი იდგა. ზარალი ექვს მილიონამდეა. ცეცხლში დამწვართაგან ათი კაცი იქმნა ნაპოვნი, ხოლო დაშავდა 60; ამათგან 41 მძიმედ არის დაშავებული და 6 მოკვდა. დამწვარ და დანგრეულ შენობების თხრას უკვე შეუდგნენ, რომლებს ქვეშაც ბევრი უნდა იყოს მკვდარი კაცი. მაყურებელთგანაც ბევრი დაიღუპა; რიცხვი დაღუპულთა და დაშავებულთა ჯერ გამოანგარიშებული არ არის. ჯერ-ჯერობით დაშავებული ასი კაცია. დაღუპულთა და დაშავებულთა აღსარიცხველად ადგილობრივ კომიტეტი იქმნა დაარსებული, რომ შემწეობა აღმოეჩინოთ. კასპიისა და შავის ზღვის როტშილდის ამხანაგობის წარმომადგენელმა პარიჟში მიჰმართა და დაშავებულთათვის შემწეობა ითხოვა. შიბაევისა, მანთაშევისა და „Электрическая Сила“-ს ქარხნები არ დაზიანებულა. უსახლკაროთ დარჩენილს ასიოდ ოჯახობას ბინები ქალაქსა და ქალაქის მიდამოებში უშოვნეს; პურს ნავთის-მწარმოებელთა კრების საბჭოს ხარჯზედ ურიგებენ. გაზ. „Каспій“-ს რედაქციასა და კრების საბჭოს კანტორაში შემოწირულებათ უგზავნიან.

ხარკოვი. სამხედრო სასამართლოს მიერ სასიკვდილოთ დასჯილს ციგნებს სიცოცხლე ეპატიათ.

პეტერბურგი. საჯაროდ გამოქვეყნებულია, რომ 1901 წლისათვის სახელმწიფო ხაზინამ თორმეტი მილიონის ბილეთები გამოსცა, ნაცვლად იმ ბილეთებისა, რომლებიც გაუქმებულ იქმნენ.

27 იანვარი.

პეტერბურგი. ხელმწიფე იმპერატორმა ჰბრძანა, რომ ჩინეთის აღმოსავლეთ რკინის გზის მცველი დარაჯი სასაზღვრო დარაჯის კერძო კორპუსს შეუერთდეს და ამ კორპუსთან ერთად განსაკუთრებული ოლქი შესდგეს; შესდგეს ამ კორპუსის ნაწილებისათვის ისეთვე ორგანიზაცია, როგორც სასაზღვრო დარაჯის კერძო კორპუსში არსებობს და იმავე წესით იქმნეს შედგენილი, როგორც აღნიშნული კორპუსია. მცველი დარაჯისათვის საჭირო ხარჯი ისევ ჩინეთის აღმოსავლეთ რკინის გზას დაეკისროს.

ხელმწიფე იმპერატორმა ჰბრძანა, რომ ყოვლად სამღვდელო კლონეცკის ეპისკოპოსი ნაზარი ნიჟეგოროდისა და არზამასის ეპისკოპოსად იქმნეს დანიშნული, ხოლო ნიჟეგოროდის ეპარქიის ვიკარი, ყოვლად-სამღვდელო ბალახნინის ეპისკოპოსი ანასტასი ოლონეცკისა და პეტროზავოდსკის ეპისკოპოსად; ტიმსკის ეპარქიის ვიკარი, ყოვლად სამღვდელო ბიის ეპისკოპოსი სერგი ომსკისა და სემიპალატინსკის ეპისკოპოსად;—პეტერბურგის სასულიერო საცენზურო კომიტეტის უფროსი ცენზორი არქიმანდრიტი ვლადიმირი სარაპულსკის ეპისკოპოსად, ვიატკის ეპარქიის ვიკარად.

ნოვოჩერკასსკი. აქ ამბავი მოვიდა, რომ დონის ოლქში მეტად გაუგებარი დანაშაულობა ჩაუდენიათ: ერთსა და იმავე დროს სხვა-და სხვა ადგილას მოუკლავთ კაცი და ქალი, რომელთაც ერთმანეთში კავშირი ჰქონიათ. როგორც ფიქრობენ, მკვლელობას აზრადა აქვს შურის-ძიება, ან და ის, რომ სხვა დანაშაულობა დაჰფარონო.

ლონდონი. კიტჩენერი დეპეშით იუწყება პრეტორიიდგან: „როგორც იუწყებიან, დევეტი ისევ სმიტფილდის ჩრდილოეთით თურმე და აღმოსავლეთისაკენ მიდის. დევეტის წინააღმდეგ გაგზავნილმა რაზმმა პომპეი-საიდანგთან რკინის გზის ლიანდაგი გადასჭრა და ფილიპპოპოლისისაკენ მიდის.

ბუხარესტი. მინისტრ-პრეზიდენტმა აცნობა პალატასა და სენატს, რომ კაბინეტი სამსახურიდგან გადადგა.

ვენა. როგორც კერძო ცნობები იუწყებიან, მეფე მილანი ფილტვების ანთებით ავად გამხდარა. ავადმყოფობა საშიშად არ მიაჩნიათ.

ვენა. დეპუტატთა პალატამ პრეზიდენტად გრაფი ფეტტერ-ფონდერ ლილიე ამოირჩია, ხოლო ვიცე-პრეზიდენტად—ჩეხი ზაჩეკი. სხდომა დაიხურა.

ლონდონი. სახელმწიფო 11 მილიონ გირვანქა სტერლინგის სესხის გამოცემას აპირებს 3% სახელმწიფო ობლიგაციებით, რომლებიც 1901 წლ. 7 მარტის თარიღით იქმნებიან აღნიშნულნი და 1905 წლ. 7 დეკემბერს უნდა გაუქმდნენ.

ბრიუსელი. წარმომადგენელთა პალატამ მოისმინა თხოვნა ინგლისსა და ტრანსვაალს შორის ბელგიის მხრივ შუამდგომლობის შესახებ; თხოვნის სასარგებლოდ თავისი აზრი გამოსთქვა კომმისიამ, რომელსაც მისი განხილვა ჰქონდა მინდობილი. გარეშე საქმეთა მინისტრმა უპასუხა, რომ ბელგიას არ შეჰფერის შუამდგომლობა და საქმის დაწყება იკისროს, რადგანაც საქმეში ჩარეულია სახელმწიფო, რომელიც ბელგიის დამოუკიდებლობის უმთავრეს თავმდებთაგანიაო, მიუხედავად იმისა, რომ მინისტრმა წინააღმდეგობა განაცხადა, პალატამ განსონის მიერ წარდგენილი აზრი მიიღო ისე, როგორც ეს თხოვნის განმხილველმა კომისსიამ გამოსთქვა.

◆

შემოწირულება

,,ქართველ სტუდენტთა დამხმარებელ კომიტეტისათვის'' გადასაცემად ანნა ანდუყაფარის ასულის ოქროპირიძისაგან რედაქციამ 3 მან. მიიღო.

—

ბ ნ ბალანჩივაძის ოპერის ,,თამარ ცბიერის'' გამოსაცემად რედაქციამ მიიღო თორმეტი მანეთი კიდევ. ეს ფული ქ. სოხუმში ხახიაშვილს ნაცნობებს შორის შეუკრებია.

◆

წერილი რედაქციის მიმართ.

მადლობას ვუცხადებ ბ-ნს ილია გუნცაძეს, რომელსაც აწ არსებულ მიქელ გაბრიელის უფასო სამკითხველოს წინაშე შრომა მიუძღვის და რომელმაც ამ ხანად ხსენებულს სამკითხველოს ოც-და-ორი ცალი წიგნი შემოსწირა, ღირებული ათ მანეთად. მადლობის ღირსნი არიან აგრეთვე კოტე გვარამაძე და იოსებ ლეჟავა, რომელთაგანაც რამდენიმე ქართული წიგნი მივიღე შემოწირულებად.

მიქელ-გაბრიელის სამკითხველოს გამგე

მ. მეგრელიძე

◆

განცხადებანი

ტფილისის ქალაქის გამგეობა
აცხადებს, რომ 30 იანვარს გამგეობისავე თანადასწრებით მოხდება
საჯარო ვაჭრობა,
რომელზედაც იჯარით გაიცემა გადამდებ სენით ავადმყოფთა მე-3 და 4 თავშესაფარისა და ქვითკირის სარაიის აგების საქმე. სამუშაო სულ 28,138 მანეთის და 40 კაპეიკისაა.
მსურველთ პირობანი შეუძლიანთ გასინჯონ გამგეობის ამშენებელ განყოფილებაში ყოველ დღე, კვირა-უქმეებს გარდა, 9-დგან 3 საათამდე.
3. (3—6.—1)

ისყიდება ცხრილში გატარებული
ხის ნახშირი
27 და 21 ვერშოკიანი ტომარა 1 მან. და 45 კაპ. საწყობში, ხოლო სახლში მიტანით—1 მან. და 60 კაპ. მსურველთ შეუძლიანთ მიჰმართონ სნეჟკოვის კანტორას: ნიკოლოზის ქუჩა, სახლი № 70, ტელეფონი № 567. (3—17—3)

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 27-го Января 1901 г.
სტამბა მ. შარაძისა და ამხ.
რედაქტორ-გამომცემელი ილია ჭავჭავაძე